

הקדמת הנבה בתות תלוי ברמת נגב



עופר גיא ושבטאי כהן 03/2022



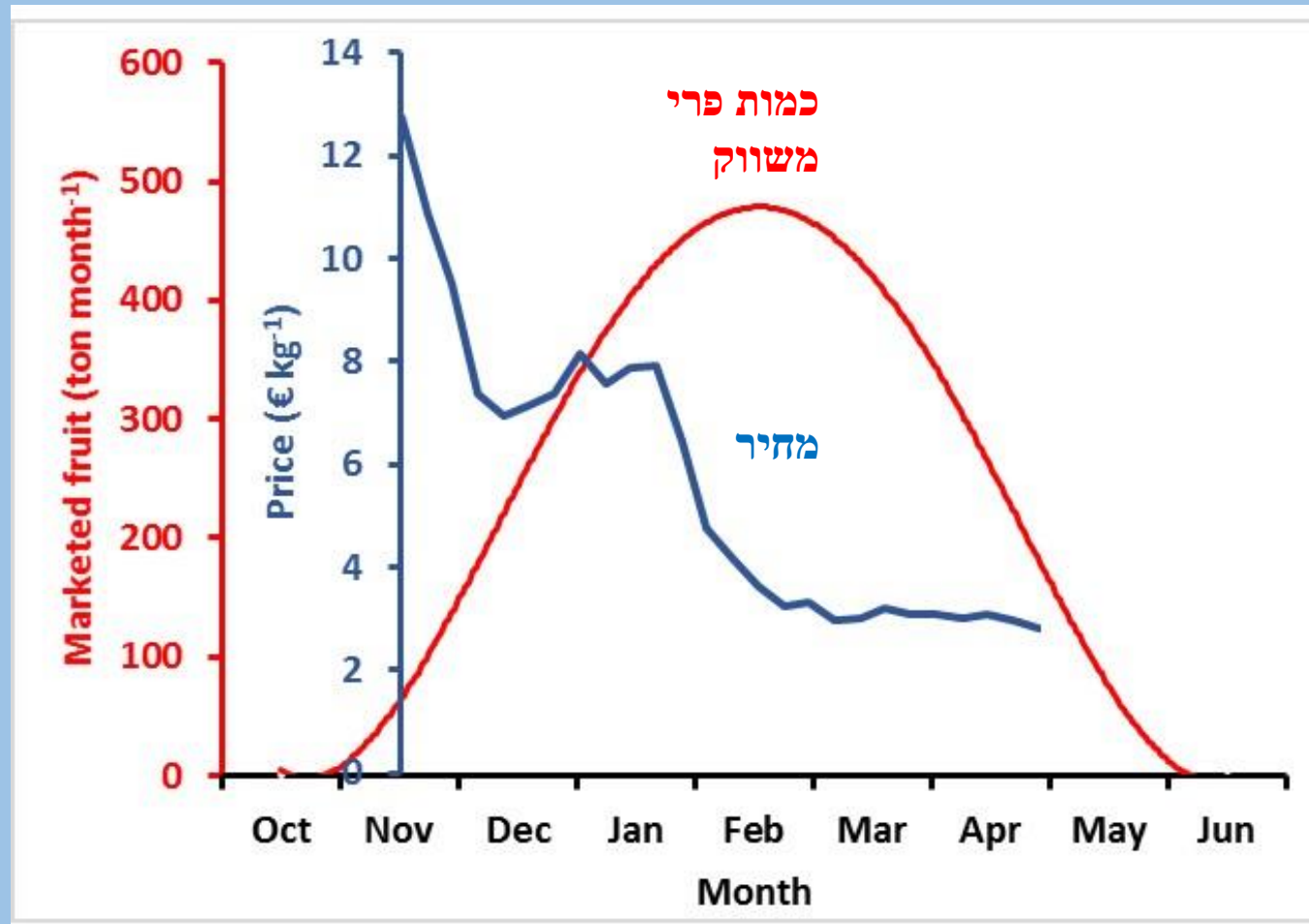
תות שדה בישראל

- מגודלים כ-4000 דונם בישראל רובם באזור השרון בשטח פתוח, מנהרות נמוכות. סמוך לריכוזי אוכלוסייה.
- התות בישראל הוא כולו לשוק המקומי, אין יצוא ואין יבוא (מאז עליית החמאס 2007).
- מרבית הזנים הגדלים בישראל הם זני יום קצר (ISD) פרי פיתוח של מכון וולקני משנות ה-80 המוכוונים ליבול חורפי.
- כ-10% מגודל במצע מנותק בחממות בעיקר בפריפריה (תות תלוי)
- המחיר בתחילת עונה עד פי חמש מסוף עונה
- השיווק נעשה בענף זה בקונסיגנציה ומהווה כיום החסם המרכזי להתפתחות הענף.

האתגרים אשר מעסיקים את ענף תות השדה בישראל

- מחלות קרקע בראשן פטריית המאקרופומינה בשנים האחרונות פוגעת כבר בשלב המשתלה.
- אין זנים עמידים, חיטוי קרקע לא מספיק יעיל, התחממות גלובלית מעצימה אותה, הופכת לבעיה עולמית.
- תהליך שתילה של חשופי שורש בשדה המניב- תהליך בזבזני הדורש הרבה מים וחושף את הצמח למחלות.
- פולש חדש: האת הקטן והמזיק של הדררה התוכי הנזירי.
- קטיף וטיפול בצמח דורש הרבה כוח אדם.
- אזורי הגידול העקרים של התות ממוקמים באזורי הביקוש לנדל"ן בישראל.

מחירי תות-השדה בישראל



נתונים ממוצעים של 20 השנים האחרונות (מועצת הצמחים)

גידול תות תלוי –יתרונות השיטה

- ניתן לגדל ביעלות גבוהה בעומד כפול מהקרקע כ- 20,000 שתילים בדונם.
- היבול המשווק בין פי 2-3 מהקרקע תלוי בזן.
- ההנבה באופן טבעי יותר מוקדמת מאשר שתילה בקרקע –יצירת שתילי גוש.
- הפרי מופרד מהנוף של הצמח – קל לטיפול ולקטיף. מפחית ריסוסים.
- ניתן להשתמש במי הנקז לגידול משני.
- מתאים לקטיף עצמי.
- התשתית יקרה אך היבול הבכיר יכול להחזיר את ההשקעה.

התמקדות המחקר ביצירת יכול בכיר בתות תלוי: בשנים האחרונות

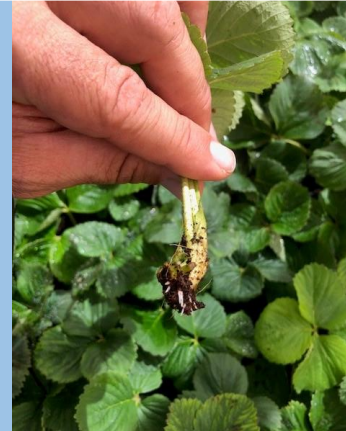
- עידוד ריבוי כתרים - תלות בזן.
 - קירור לפני השתילה, קירור עם תאורה 17 מ"צ מעל 21 יום - יקר מאוד.
 - קירור לפני השתילה, שיטת קירור עדעד 10 מ"צ ללא תאורה מעל 21 יום יקר ולא הביא תוצאות. על מנת לבצע טיפולים שונים נאלצנו להכין שתילים מוקדם מהרגיל.
 - הכנת שתילים במועדים שונים המוקדמים מהרגיל – התאמת זנים לשיטה זו
- ישנה פגיעה מסוימת בפורטנציאל היכול של האימהות
- שימוש במעבד צמיחה על צמחי האם- העונה האחרונה

שיטת עבודה

- ריסוס זנים נבחרים ברגאליס (אגריקה כצ"ט) מעכב ג'ברלין CCC עם שטח 0.2%BB5 בשני ריכוזים 0, 1.5, 3 גר'/ליטר. ב-5/8/21 על צמחי האם.
- נעיצה והשרשה לאחר ניקוי ומיון לשלושה שבועות של ייחורי הבת
- 1/9 התזה במשרשה תחת משטר הצללה משתנה במגשי השרשה.
- השקיה במים מותפלים EC:0.7ms/cm דישון ידני 6:6:6 ליטר לקוב'.
- שתילה 28/9/21 בחממה לאחר שלושה שבועות סגירה בפלסטיק.



זן
415
270
472





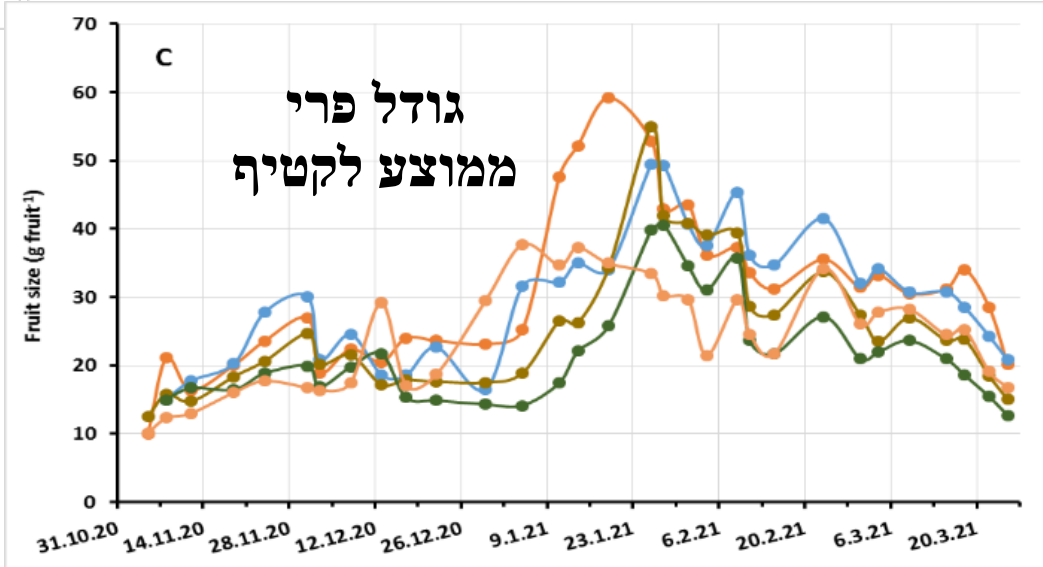
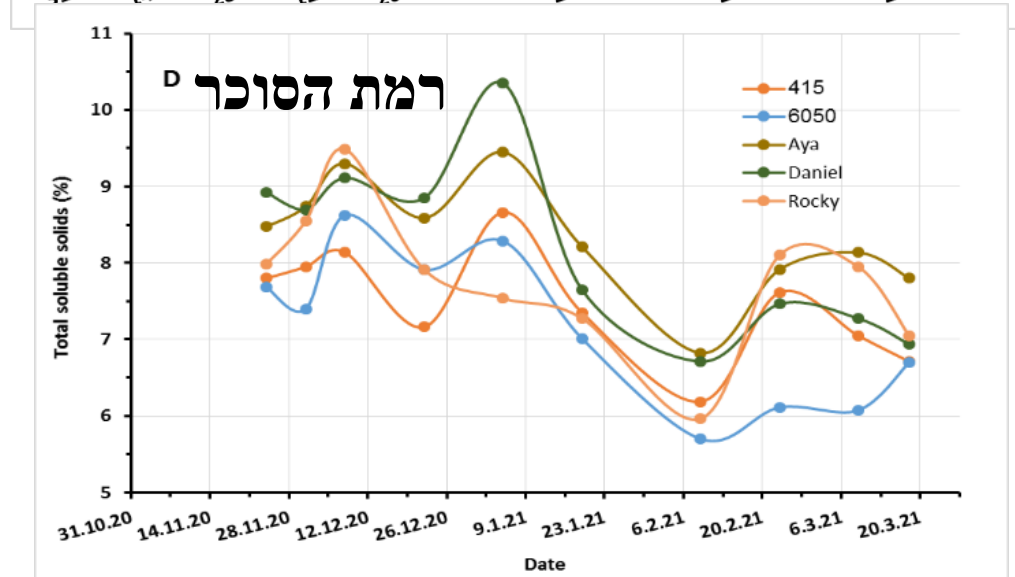
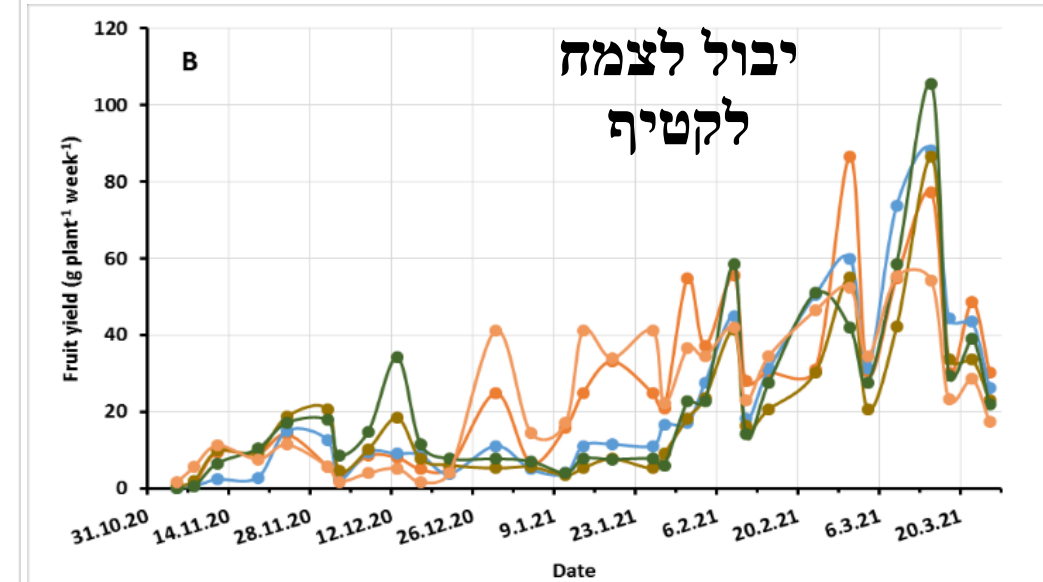
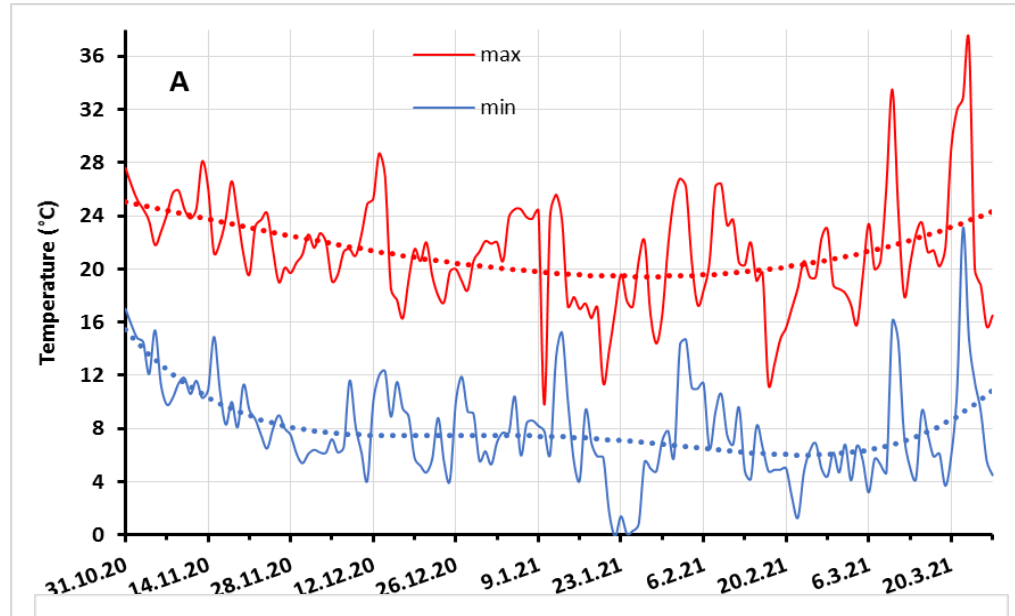
תוצאות



באופן כללי:

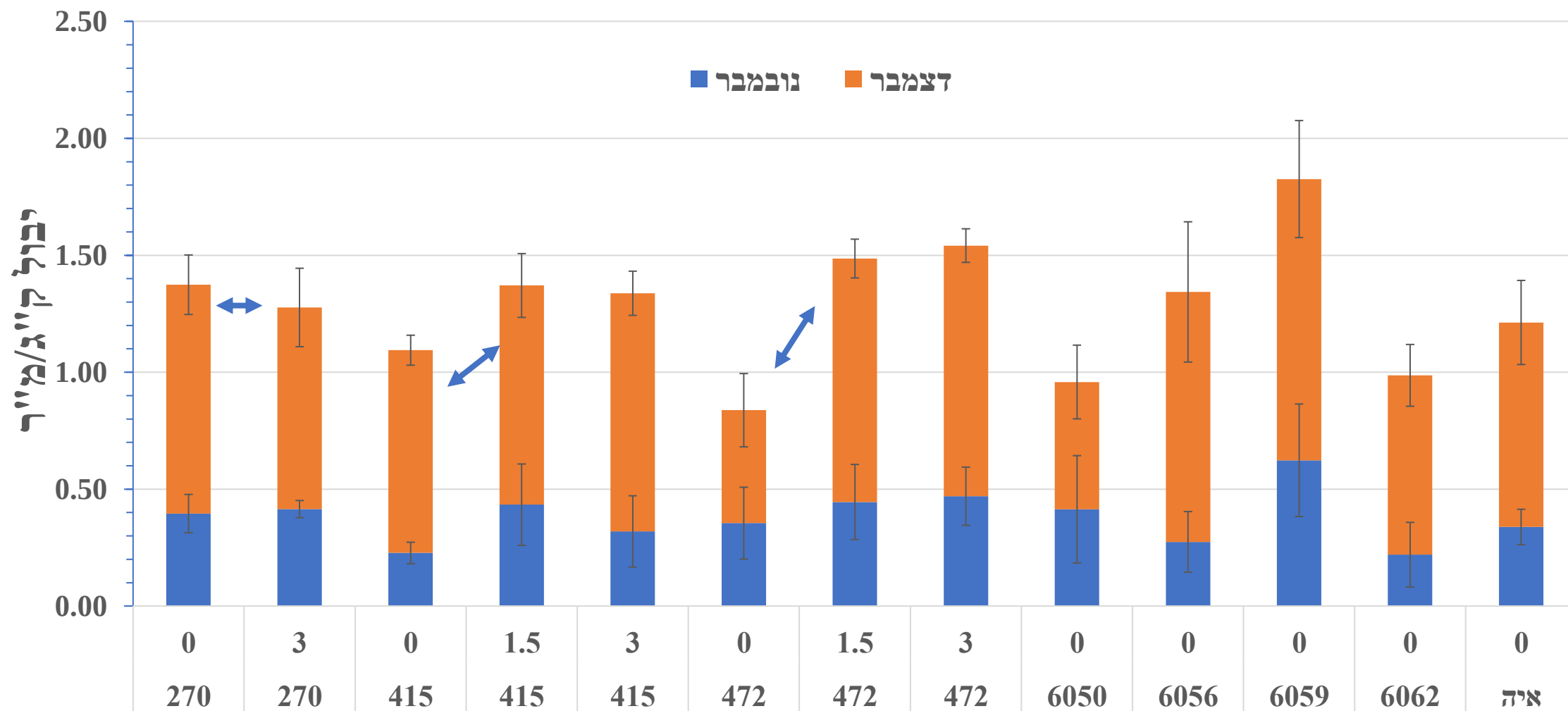
- פרי מוצק וגדול יחסית במיוחד בחורף.
- אין בעיות של קימחון (שילוב של זנים עמידים ואיזוד גופרית)
- בדרך כלל אין גליות ברורה ויש רצף של קטיפים אחת ל 3-10 ימים הקטיפים מתחילים מנובמבר עד אפריל

מהלך גידול אופייני לתות תלוי זנים שונים



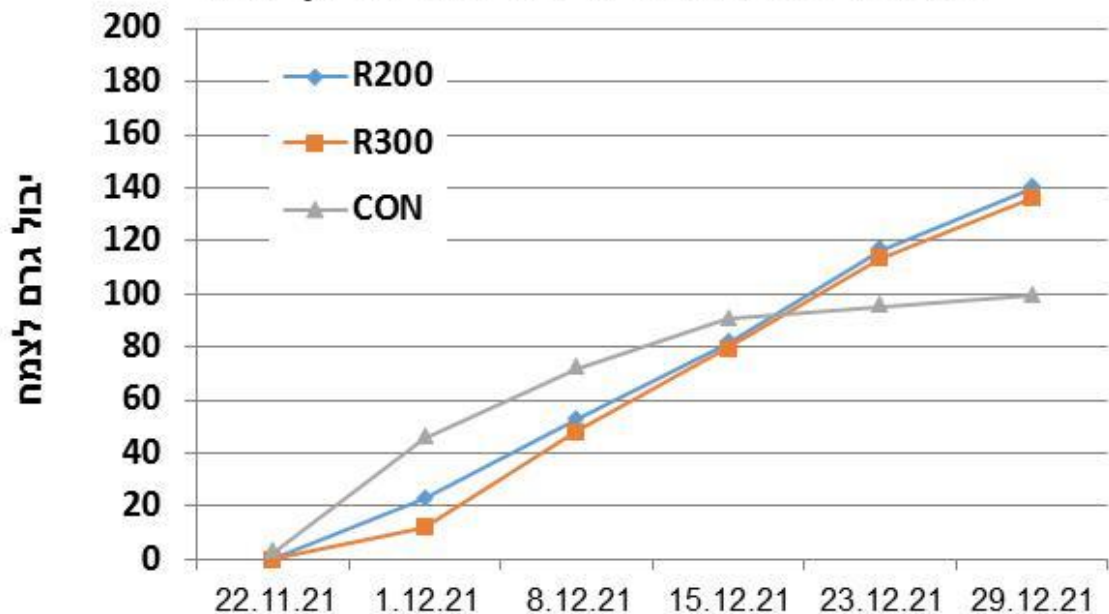
יבול משווק בכיר עד סוף דצמבר 21

בזנים וטיפולים השונים

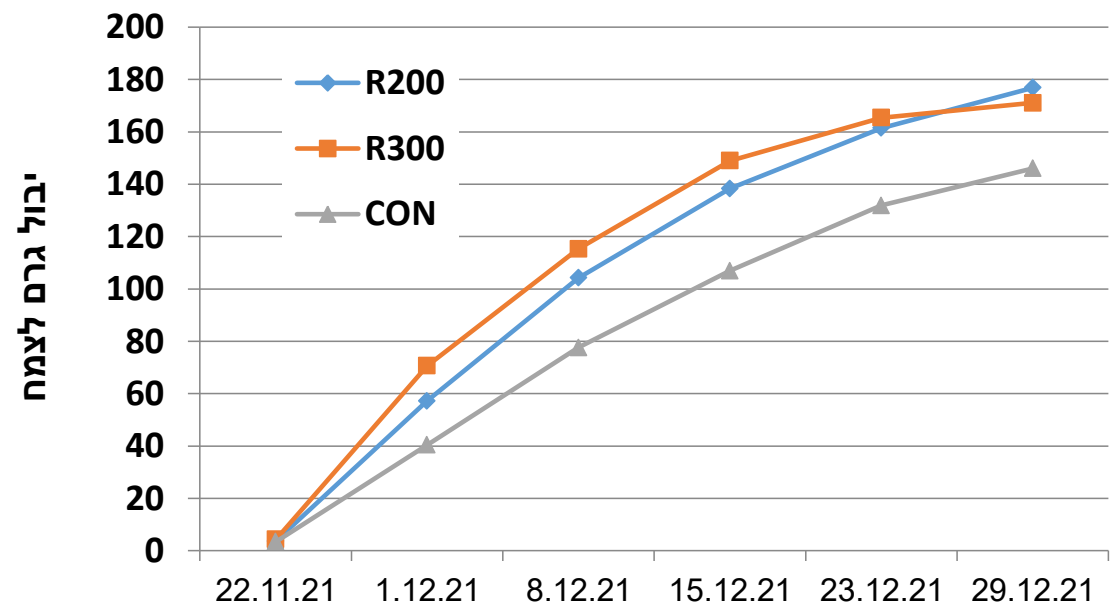


זנים נוספים שנבחנו במכון וולקני

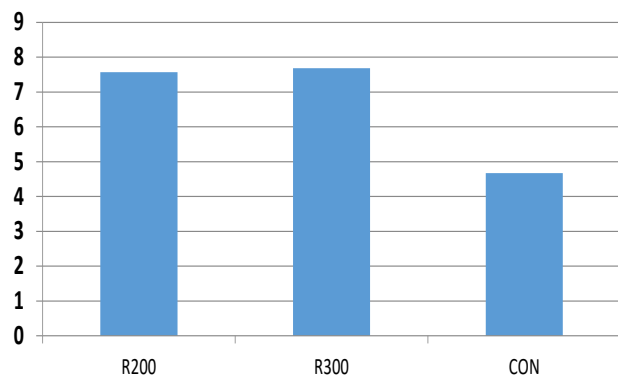
השוואת יבול מצטבר טיפולי רגליס רוקי 295



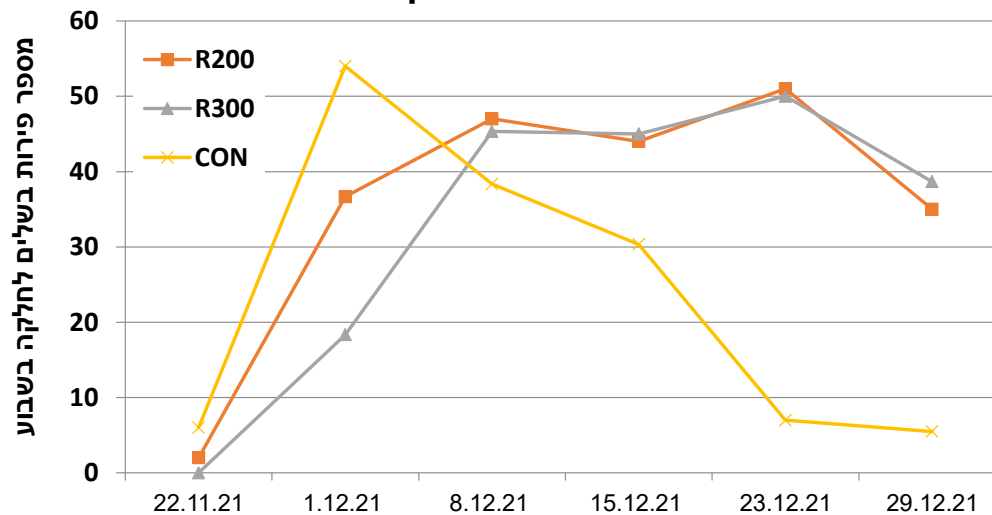
השוואת יבול מצטבר טיפולי רגליס תמוז 472



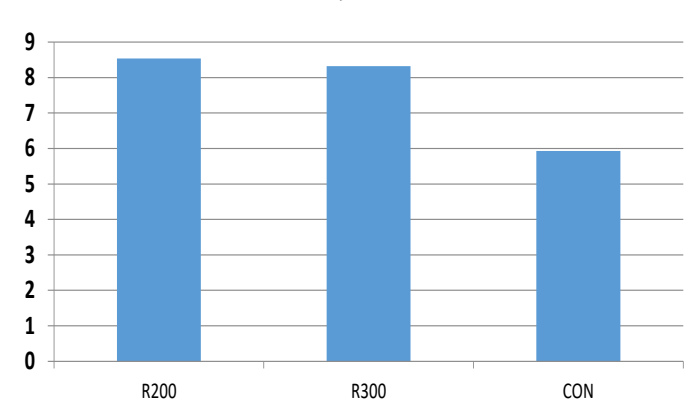
מספר פירות ממוצע לצמח בדצמבר רוקי



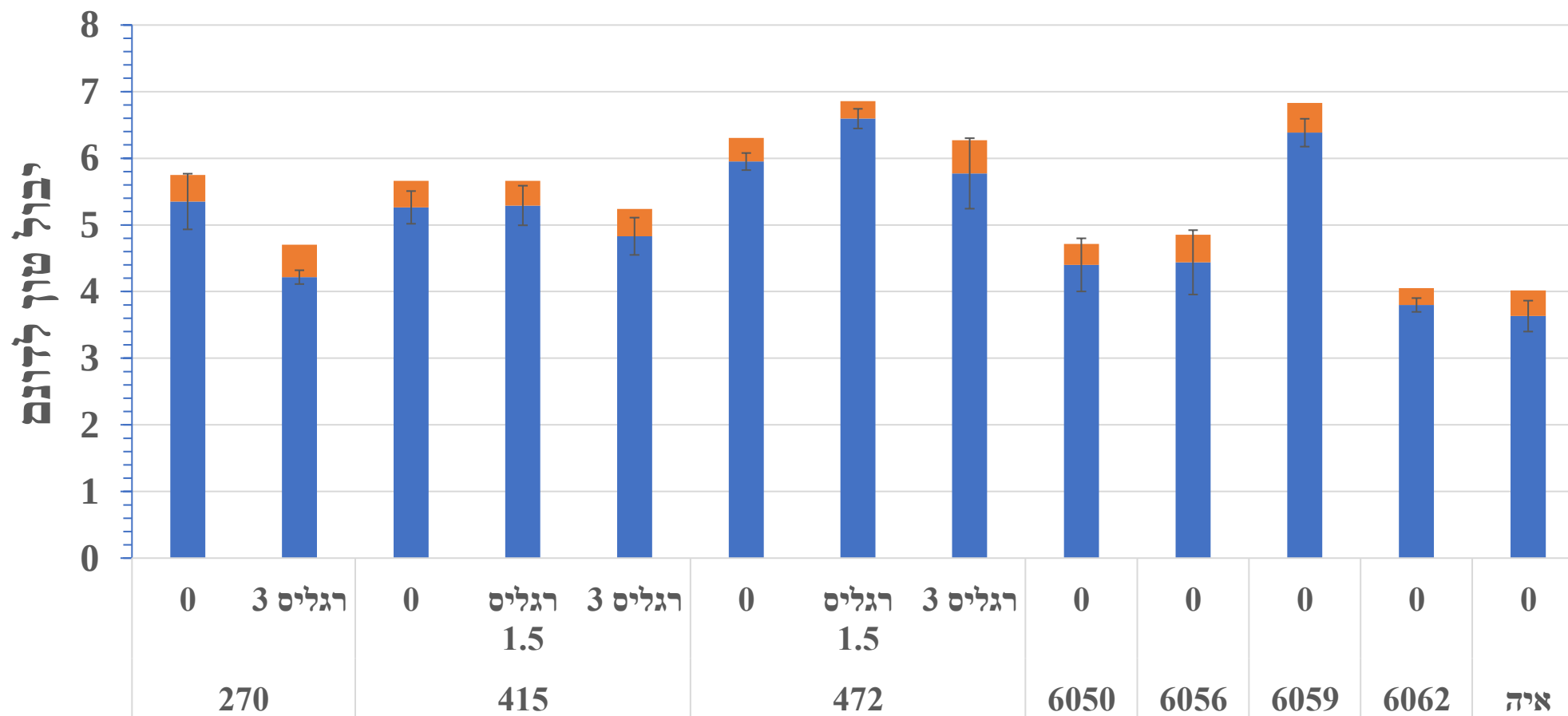
מספר פירות בשלים בשבוע רוקי



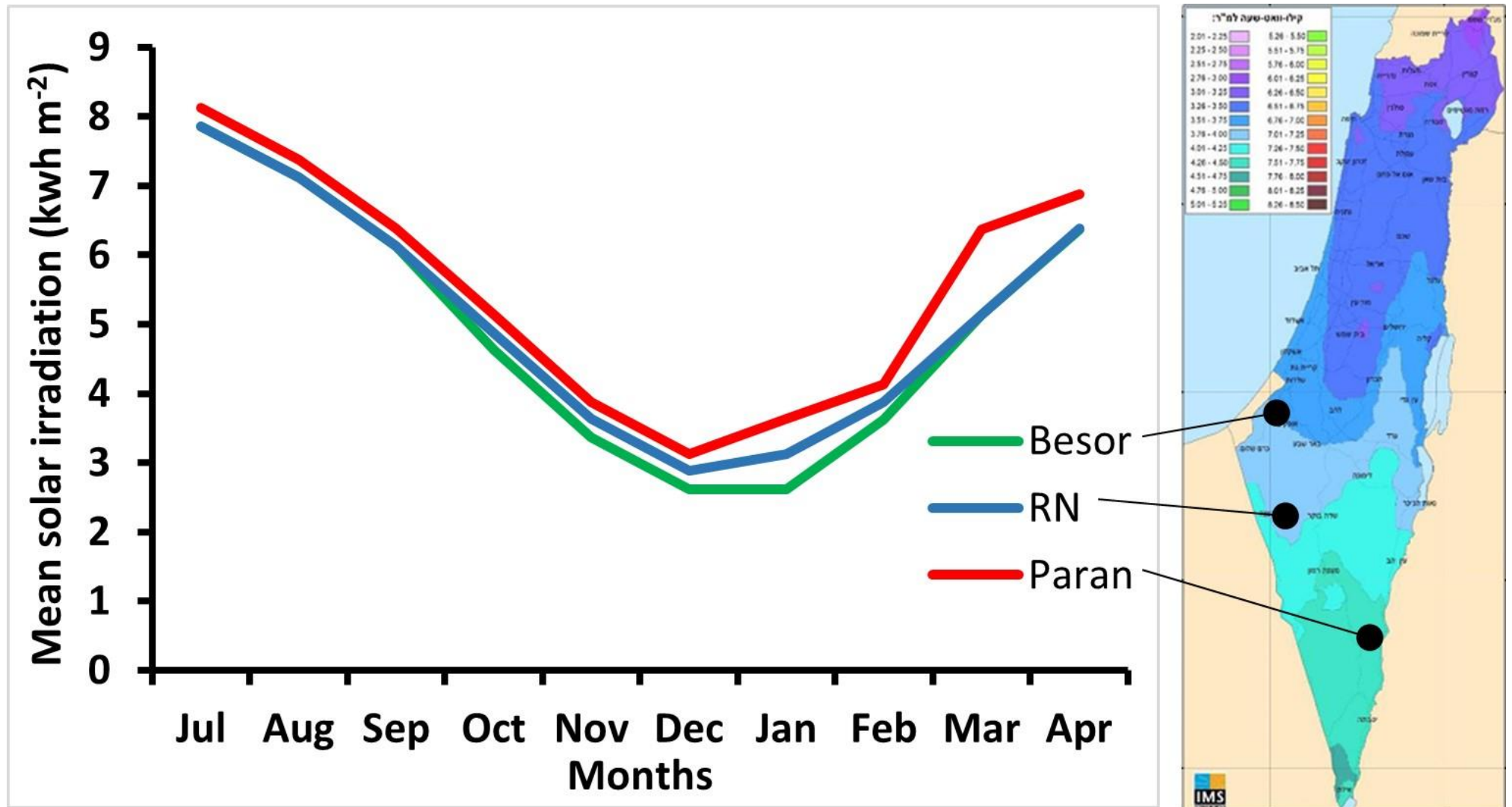
מספר פירות ממוצע לצמח בדצמבר תמוז



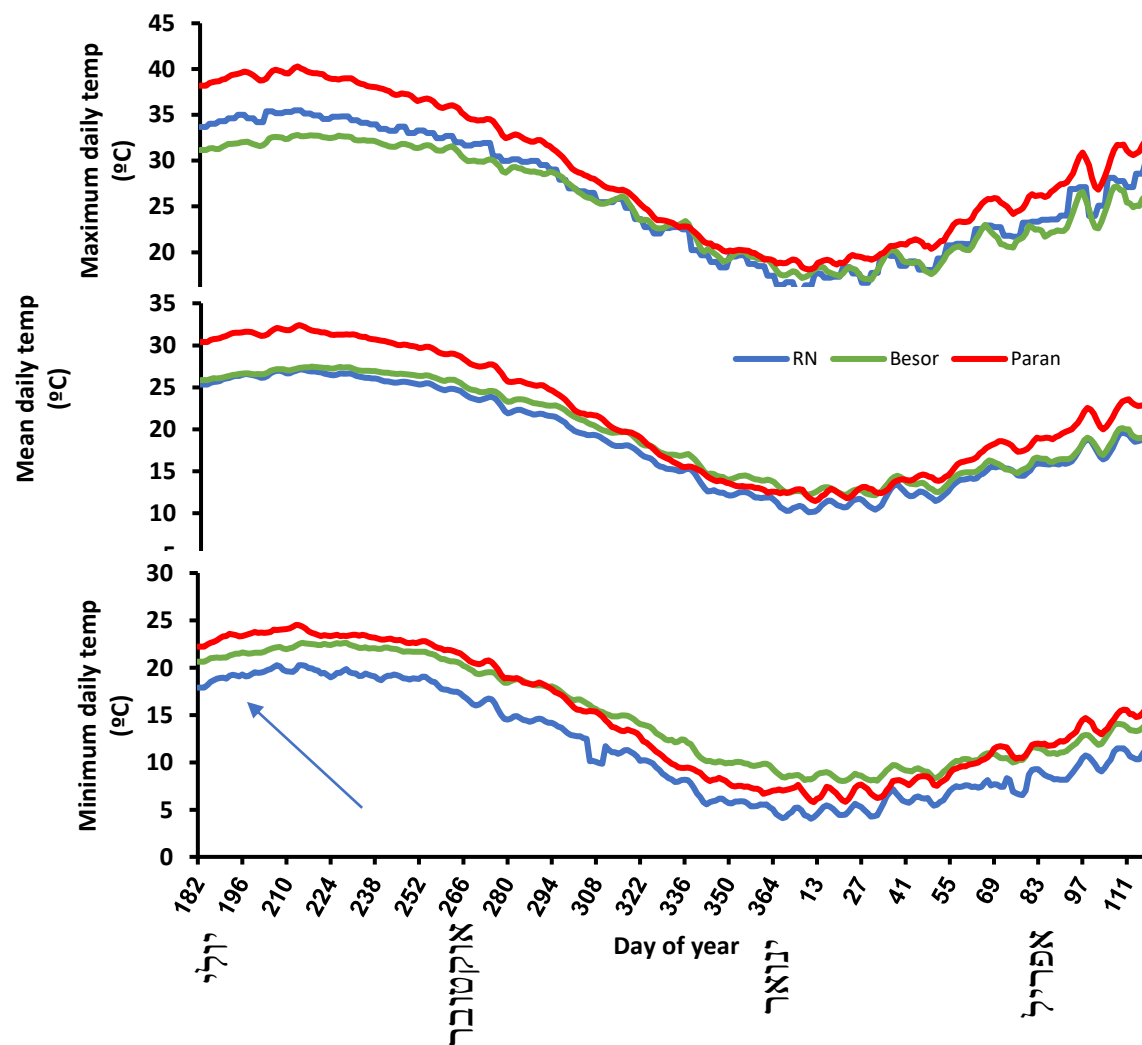
יבול משווק וסוג ב' עדכני עד ה-7/3/22



קרינה גלובלית ברמת נגב



יתרונות אקלימיים ברמת נגב



סיכום:



- נמצאה שיטה יחסית פשוטה המעודדת יבול בכיר.
- יש צורך בהמשך מחקר להתאמת זנים לשיטה זו.
- כדאי לבחון שתילה מוקדמת יותר על מנת להקדים עוד.
- ויש לבחון את מגבלותיה.
- ברמת נגב יש פוטנציאל לגידול תות תלוי חורפי מוקדם במבנה חממה כבר כיום. ותנאים טובים להקמת משתלות שתלי גוש בקיץ-סתיו.
- על מנת לפרוץ את החסם השיווקי של האזור צריך לייצר מאסה קריטית של תוצרת אשר תגיע לשוק.

תודות:

- לצוות מו"פ רמת נגב:
- ציון שמר
- מילי זנבר
- דר' יובל קיי
- דר' מורן סגולי
- דר' אמנון בוסתן
- איימי חיזקיהו
- עינן שגיא
- יוסוף אבו מועמר
- פיקוח מזיקים: שמואל ואקנין
- פרופ' ניר דאי וציוותו - מכון וולקני
- דר' רונן ביטון – פרטיסידס טיפוח
- אסף ואפי – משק יוסף טיפוח

